

Sisällys

JOHDANTO 7

EGODOKUMENTIT HISTORIAN TUTKIMUKSEN KOHTEINA JA LÄHTEINÄ 13

Egodokumentteja etsimässä: eurooppalaisia tutkimushankkeita 23

Egodokumenttien tutkimus näkökulmana menneisyyteen 28

PERHEKIRJEENVAIHTO 33

Simon ja Wilhelmina Jansson 37

Janssonien kirjeenvaihto 47

 Kirjeenvaihdon säilyminen 52

 Kirjeiden kirjoittaminen ja sukupuoli 60

 Kirjeiden kirjoittamisen muodot 63

 Kirjeenvaihdosta kirjoittaminen 77

 Kirjalliset taidot kaksikielisessä perheessä 86

Kirjeet yksilön ja yhteisön risteyskohtana 97

 Kirjoittava minä ja sosiaaliset roolit 100

 Perhekirjeenvaihdon tutkimuksesta 111

 ”Pienet kirjeenvaihdot” tutkimuksen kohteena 113

 Kirjeenvaihdon kulttuuri ja funktiot 116

 Kirjeenvaihto sopimuksena 119

 Kuinka kirjeitä luetaan? 123

Kirjeenvaihdon edellytykset 131

 Luku- ja kirjoitustaito 131

 Kuinka itseoppineet kirjoittajat oppivat kirjoittamaan? 143

 Miksi kirjoitustaito opeteltiin? 146

 Janssonin perhe ja Kustavin kansakoulukysymys 152

 Kirjeenvaihdon materiaaliset edellytykset 156

SIMON JA WILHELMINA JANSSONIN MAAILMA 166

Koulunkäynti, sosiaalinen nousu ja vanhemmuus 166

 Suomalaiset ylioppilaat 1800-luvun puolivälissä 168

 Koulunkäynti, tulevaisuus ja perheen tuki 173

 Työnjako opiskelujen rahoittamisessa 182

 Vanhempien hoiva ja kasvatus 193

Valta ja vanhemmuus	203
Kirjetekstit vallan kontekstissa	208
Juurut ja maine	213
Arki saaristossa ja merellä	217
Koti ja kotitalous	221
Perheyhteisö	225
Kotitalouden työt	234
Matkanteko	240
Talonpoikaispurjehduksen perinne ja murros	250
Saaristolaisyhteisö	264
Janssonin perhe sosiaalisessa hierarkiassa	265
Yhteisöstä uutisointi: sairauden ja kuoleman teemat	274
Palvelusten ja vastapalvelusten verkosto	278
LOPUKSI	283
Itseoppineiden saaristolaisten kirjeet	284
Mistä kirjeet kertovat?	291
Vaikeneva minä	298
English Abstract	303
Lähteet ja kirjallisuus	304
Henkilöhakemisto	319